

Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmalarını amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarına kapsamaktadır.

1. Yağmurlu bir cumartesi öğleden sonraydı. Dedem, koltuğuna yerleşmiş, pencereden dışarı bakıyordu. Ben de yanına oturdum.

“Nereye bakıyorsun dede?” diye sordum. “Bu apartmanların, bu geniş yolların olmadığı günleri düşünüyorum. Bizim şu oturduğumuz apartmanın olduğu yerde, ormanlık alanlar vardı. O zamanlar buradan şırıl şırıl bir dere akardı. İçinde minik balıklar olurdu, annemler çamaşırını orada yıkardı. İnsanlar çoğaldıkça, evler yapıldıkça dere önce bir kanala, sonra da yerin altına hapsedildi. Ormanlık alanların olduğu yer ve etrafındaki tarlalar, önce birer ikiye ev oldu, sonra da bu binalar yükseldi. En büyük eğlencemiz, toprak yolda bisiklet sürmektir. Şu an otobüslerin, arabaların durmaksızın geçtiği dört şeritli yol, işte o zamanlar toprak yoldu. Şimdi herkes apartman dairelerine çekilmiş, kimse kimseyi tanımıyor. Nüfus o zamanlar belki bu mahallenin onda biri kadardı.”

Metne göre doğal ve beşerî çevrede geçmişten günümüze meydana gelen değişimin etkilediği unsurları belirleyiniz.

2. Heyelan, toprağın ve kayaların eğimli arazilerde kayarak veya çökerek hareket etmesiyle oluşan bir afettir. Türkiye’de özellikle bol yağışın yaşandığı ve engebenin çok olduğu Karadeniz’in doğusunda sıkça görülen heyelanlar, can ve mal kaybına yol açabilir.

Buna göre heyelanın nedenlerini yazınız?

3. Kavramların karşılıklarına doğal varlık mı beşerî varlık mı olduklarını yazınız.

Göl	
Müze	
Ova	
Türbe	
Antik kent	
Köprü	
Dağ	
Kale	
Cami	
Deniz	

4. Özellikleri verilen illerde hangi afetin görülme olasılığı yüksektir?

Antalya Doğal ve tarihi güzelliklerin fazla olması nedeni ile turizmi gelişmiştir. Yaz aylarında sıcaklık çok yüksektir. Ormanlar geniş yer tutar.	
Konya Son yıllarda artan kuraklık nedeni ile yer altı suları fazla miktarda kullanılmıştır. Bu duruma bağlı olarak yer altında boşluklar oluşmuştur.	
Kahramanmaraş Doğu Anadolu Fay Hattı'nın geçtiği bir ilimizdir. Burada geçmiş dönemde büyük yıkımlar gerçekleşmiştir.	
Hakkâri Yüksek ve engebeli dağlar geniş yer tutar. Kar yağışının çok görüldüğü illerimizdendir.	
Sivas Bitki örtüsü zayıf olduğu için toprak, rüzgar ya da su etkisi ile yer değiştirir. Bu ilden doğan Kızılırmak kırmızı renkte akar.	

5. Ülkemizin bazı komşuları hakkında verilen eksik bilgileri tamamlayınız.

BULGARİSTAN	Yönetim Şekli:
	Başkenti:
	Para Birimi:
	Resmi Dili:
YUNANİSTAN	Yönetim Şekli:
	Başkenti:
	Para Birimi:
	Resmi Dili:
AZERBAYCAN	Yönetim Şekli:
	Başkenti:
	Para Birimi:
	Resmi Dili:
İRAN	Yönetim Şekli:
	Başkenti:
	Para Birimi:
	Resmi Dili:
IRAK	Yönetim Şekli:
	Başkenti:
	Para Birimi:
	Resmi Dili:

6. Yaşadığınız ilde bulunan tarihî eserlere iki tane örnek eser yazınız.

a)

b)

7. Somut olmayan kültürel miras veya yaşayan kültürel miras, bir topluluğun veya bireyin kendi kültürel mirasının bir parçası olarak gördüğü her türlü bilgi, beceri, uygulama ve bunlarla ilişkili araç, gereç ve mekânı ifade eder. UNESCO (Yunesko), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığının da girişimleriyle ülkemizden 30 somut olmayan ögeyi belirleyip bu kültürel miras öğelerini koruma altına almıştır.

Verilen tanıma göre UNESCO tarafından koruma altına alınmış somut olmayan kültürel mirasa iki tane örnek veriniz.

a)

b)

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
SB.5.2.2. Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme	1
SB.5.2.3 Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkileri düzenleyebilme	2
SB.5.2.2. Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme	3
SB.5.2.3. Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkinlikleri düzenleyebilme	4
SB.5.2.4. Ülkemize komşu devletler hakkında bilgi toplayabilme	5
SB.5.3.1. Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme	6
SB.5.3.1. Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme	7

ÇÖZÜMLER

1. Metne göre doğal ve beşerî çevrede geçmişten günümüze meydana gelen değişimin etkilediği unsurları belirleyiniz.

- Su Kaynakları: Yerin altına hapsedilen dere.
- Bitki Örtüsü: Ormanlık alanlar.
- Arazi Kullanımı: Tarlaların ve bahçelerin yerini apartmanların alması.
- Yerleşim Alanları: Bahçeli evlerden, çok katlı apartmanlara geçiş.
- Ulaşım Sistemleri: Toprak yollar ve bisikletlerden, asfalt yollara ve motorlu taşıtlara geçiş.
- Nüfus Özellikleri: Nüfusun artması, komşuluk ilişkilerinin değişmesi.

2. Buna göre heyelanın nedenlerini yazınız?

- Şiddetli ve uzun süreli yağışlar
- Arazinin eğimli olması
- Engebenin çok olması

3. Kavramların karşılıklarına doğal varlık mı beşerî varlık mı olduklarını yazınız.

Göl	Doğal varlık
Müze	Beşerî varlık
Ova	Doğal varlık
Türbe	Beşerî varlık
Antik kent	Beşerî varlık
Köprü	Beşerî varlık
Dağ	Doğal varlık
Kale	Beşerî varlık
Cami	Beşerî varlık
Deniz	Doğal varlık

4. Özellikleri verilen illerde hangi afetin görülme olasılığı yüksektir.

Antalya Doğal ve tarihi güzelliklerin fazla olması nedeni ile turizmi gelişmiştir. Yaz aylarında sıcaklık çok yüksektir. Ormanlar geniş yer tutar.	Orman yangını
Konya Son yıllarda artan kuraklık nedeni ile yer altı suları fazla miktarda kullanılmıştır. Bu duruma bağlı olarak yer altında boşluklar oluşmuştur.	Obruk
Kahramanmaraş Doğu Anadolu Fay Hattı'nın geçtiği bir ilimizdir. Burada geçmiş dönemde büyük yıkımlar gerçekleşmiştir.	Deprem
Hakkâri Yüksek ve engebeli dağlar geniş yer tutar. Kar yağışının çok görüldüğü illerimizdendir.	Çığ
Sivas Bitki örtüsü zayıf olduğu için toprak, rüzgar ya da su etkisi ile yer değiştirir. Bu ilden doğan Kızılırmak kırmızı renkte akar.	Erezyon

5. Ülkemizin bazı komşuları hakkında verilen eksik bilgileri tamamlayınız.

BULGARİSTAN	Yönetim Şekli: Cumhuriyet
	Başkenti: Sofya
	Para Birimi: Leva
	Resmi Dili: Bulgarca
YUNANİSTAN	Yönetim Şekli: Cumhuriyet
	Başkenti: Atina
	Para Birimi: Euro
	Resmi Dili: Yunanca
AZERBAYCAN	Yönetim Şekli: Cumhuriyet
	Başkenti: Bakü
	Para Birimi: Manat
	Resmi Dili: Azerbaycan Türkçesi
İRAN	Yönetim Şekli: Cumhuriyet
	Başkenti: Tahran
	Para Birimi: Riyal
	Resmi Dili: Farsça
IRAK	Yönetim Şekli: Cumhuriyet
	Başkenti: Bağdat
	Para Birimi: Irak Dinarı
	Resmi Dili: Arapça

6. Yaşadığınız ilde bulunan tarihî eserlere iki tane örnek eser yazınız.

Sivas Örneği

a) Gök Medrese

b) Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası

7. Verilen tanıma göre UNESCO tarafından koruma altına alınmış somut olmayan kültürel mirasa iki tane örnek veriniz.

Somut Olmayan Kültürel Miras Öğeleri	
Meddahlık Geleneği	Kırkpınar Yağlı Güreşleri Festivali
Mevlevi Sema Törenleri	Geleneksel Türk Okçuluğu
Âşıklık Geleneği	Minyatür Sanatı
Karagöz	Sedef Kakma İşçiliği
Nevruz	Islık Dili
Geleneksel Sohbet Toplantıları (Yaren, Barana, Sıra Geceleri ve diğer)	Çay Kültürü: Kimlik, Misafirperverlik ve Toplumsal Etkileşim Sembolü
Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah	İpek Böcekçiliği ve Dokuma için İpeğin Geleneksel Üretimi
Dede Korkut-Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği	Nasreddin Hoca/Molla Nesreddin/Molla Ependi/Apendi/Afendi Kozhanasyr Fıkra Anlatma Geleneği
Geleneksel Tören Keşkeği	Tezhip/Tazhib/Zarhalkori/Tezhip/Naqqoshlik
Mesir Macunu Festivali	İftar/Eftari/İftar/İftor ve Sosyo- Kültürel Gelenekleri
Türk Kahvesi ve Geleneği	Balaban/Mey Zanaatkârlığı ve İcra Sanatı
Zeytin Yetiştiriciliği ile İlgili Geleneksel Bilgi, Yöntem ve Uygulamalar	Geleneksel zekâ ve strateji oyunu: Togyzqumalaq, Toguz Korgool, Mangala / Göçürme
İnce Ekmek Yapımı ve Paylaşımı Geleneği: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka	Hüsn-i Hat, Türkiye’de İslam Sanatında Geleneksel Güzel Yazı
Geleneksel Çini Sanatı	Geleneksel Ahlat Taş İşçiliği
Bahar Bayramı Hıdırellez)	Ebru: Türk Kâğıt Süsleme Sanatı

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan öğrenme çıktılarından bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerine ait öğrenme çıktıları, öğretmenlerimizin öğrenme çıktısı ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu öğrenme çıktılarına sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göreceli konum özelliklerini belirleyebilme

1. Bir ilin komşu illere, yeryüzü şekillerine, su kaynaklarına, tarihî mekânlarına ve doğal güzelliklerine bağlı olarak ortaya çıkan kendine has özelliklerinin tümü o ilin göreceli konumunu oluşturur.

Bu bilgilerden üçünü kullanarak yaşadığınız ilin göreceli konumu hakkında bilgi veriniz.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.2.2. Yaşadığı ilde doğal ve beşerî çevredeki değişimi neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme

2. Ceren'in yaşadığı yerde bulunan büyük nehir; bir zamanlar çeşit çeşit balıkların yaşadığı, insanların kenarında piknik yaptığı, hayvanların susuzluğunu giderdiği bir yerd. Ancak yerleşim yerinin etrafında bulunan sanayi tesislerinin ve yerleşim yerindeki konut sayısının artması nedeniyle Ceren'in yaşadığı yerde bazı sorunlar ortaya çıktı.

Bu parçada Ceren'in yaşadığı yerde ortaya çıkan sorunların neler olabileceği ile ilgili yorumlarınızı yazınız.

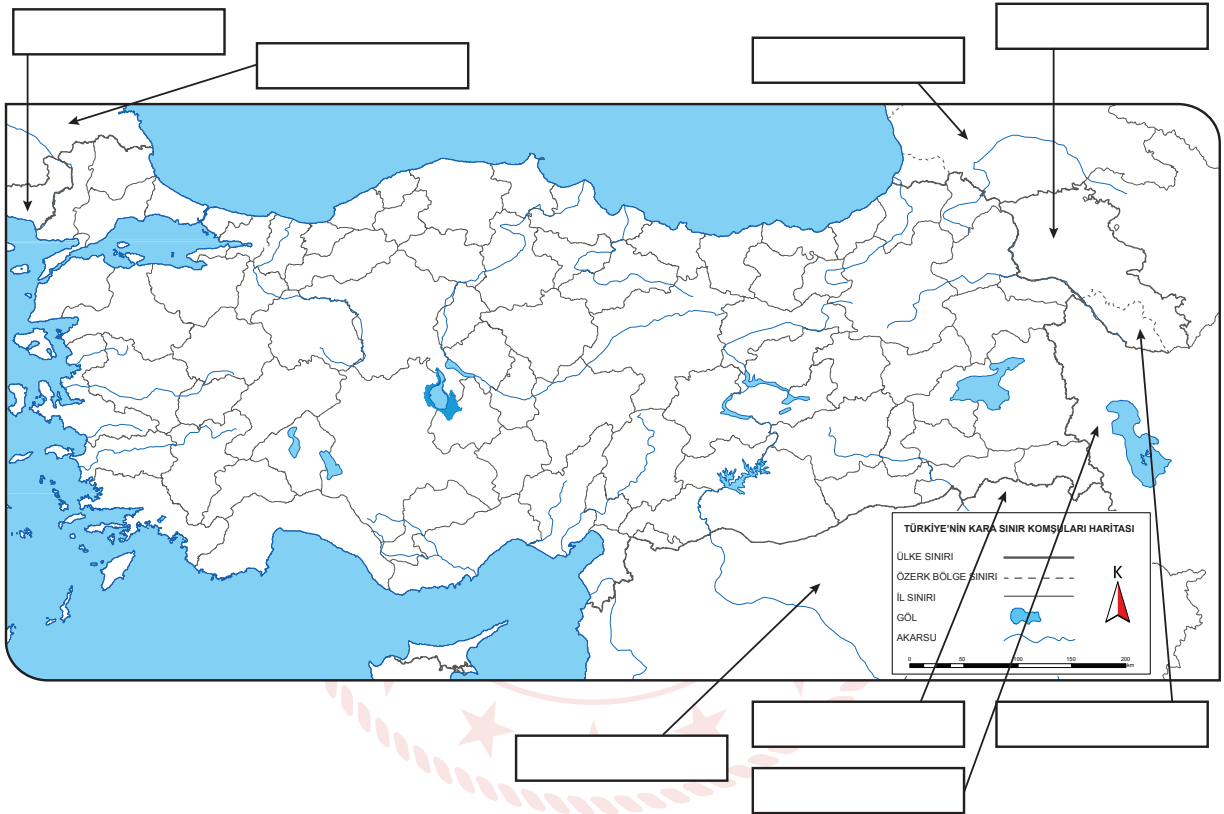
Öğrenme Çıktısı: SB.5.2.3. Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkinlikleri düzenleyebilme

3. Okulunuzda ya da mahallenizde afet bilinçlendirme etkinliği düzenlemeniz istense, bu etkinliğin içeriği ne olurdu? Bu etkinlikte kimlerle iş birliği yapar ve hangi araçları kullanırdınız? Yazınız.

Öğrenme Çıktısı:SB.5.2.4. Ülkemize komşu devletler hakkında bilgi toplayabilme

4. Aşağıda Türkiye'nin kara sınır komşularını gösteren dilsiz harita verilmiştir.

Türkiye'nin komşularını kutucukların içine doğru bir şekilde yazınız.

Öğrenme Çıktısı:SB.5.3.1. Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

5. Afrodisias, Türkiye'nin Aydın ilinde yer alan antik bir şehir olup Roma döneminde önemli bir kültürel ve dinî merkez olarak bilinir. Afrodisias, özellikle Afrodit'e adanmış tapınağı ve etkileyici heykelleri ile tanınır. Afrodisias'ın kalıntıları, hem mimari güzelliği hem de sanat eserleri açısından UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.

Afrodisias'ın UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer almasını, bu tür miras unsurlarının korunmasına katkısı açısından değerlendiriniz.

5. SINIF 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağına önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	2. Sınav	
		Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
		1. Senaryo	2. Senaryo
BİREY VE TOPLUM	5.1.1. Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.		
	5.1.2. Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.		
	5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır.		
	5.1.4. Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.		
KÜLTÜR VE MİRAS	5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.	1	1
	5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.	1	1
	5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.	1	1
	5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.		1
	5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.		1
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.	1	1
	5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.	1	1
	5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.	1	1

• Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
5 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 2, 3, 4, 5 ve 6. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 1. soru

2. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.

1. Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yaz turizminin gelişme nedenlerini bir örnekle açıklayınız.

Kazanım: 5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

2. Urartuların başkentleri Tuşpa'ya su kanalları inşa etmeleri onların hangi ekonomik faaliyetle uğraştıklarına kanıt olarak gösterilebilir? Yazınız.

Kazanım: 5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.

3. Aşağıda verilen öğelerin tarihî nesne, doğal güzellik veya tarihî mekân sınıflandırmalarından hangileriyle ilgili olduğunu karşılarına yazınız.

Hititlerden kalma toprak kap:

Perge Antik Kenti:

Abant Gölü:

SENARYO 1

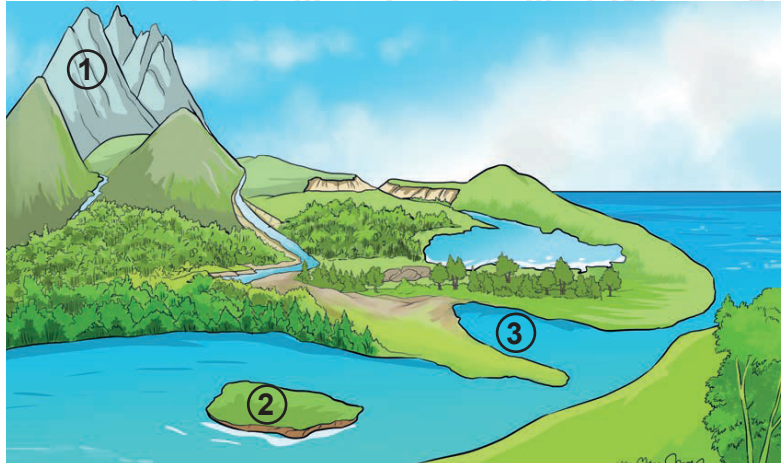
Kazanım: 5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

4. Kültürün en önemli öğelerinden biri geleneksel yemeklerimizdir. Geleneksel yemekler ülke genelinde farklılıklar göstermektedir. Örneğin balıkçılığın en çok yapıldığı Karadeniz kıyılarında yemek kültürü balık çeşitlerine dayanır. Hamsi tava ve hamsili pilav bunlardan bazılarıdır. Ilıman bir iklime sahip olan ve zeytin üretimi yapılan İzmir, Aydın ve Muğla gibi şehirlerde ise yemek kültürü zeytinyağlı sebze yemeklerine dayanır. Zeytinyağlı fasulye, enginar, börülce bunlardan bazılarıdır.

Bu metne göre Türkiye’de yemek kültürünün yöresel olarak farklılık göstermesinin nedenlerini yazınız.

Kazanım: 5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar. Harita çizilirken belirli oranlarda küçültme yapıldığına değinilir. Ölçek türlerine ve hesaplamalarına girilmez. Fiziki haritada yer alan temel unsurlar ve bu unsurların anlamları üzerinde durulur.

5.

Görselde numaralanarak verilmiş yeryüzü şekillerinin adlarını yazıp bir tanesini açıklayınız.

1.

2.

3.

SENARYO 1

Kazanım: 5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.

Yaşadığı yer ve çevresinin bitki örtüsü detaya girilmeden ele alınır.

Nüfusun dağılışına etki eden faktörler üzerinde durulur. İnsanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterilir.

6.

Merhaba! Benim yaşadığım yer deniz kıyısındadır. Kışların ılık, yazların ise sıcak ve uzun geçtiği bu yer, doğal ve tarihî pek çok varlığa da ev sahipliği yapmaktadır. Bundan dolayı şehrimiz turistlerin uğrak yeri hâline gelmiştir.

Buna göre Can'ın yaşadığı şehirde nüfus ve yerleşmeyi etkileyen faktörler hangileridir? Yazınız.

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
8 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki tüm sorular

2. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

1. Urartuların başkentleri Tuşpa'ya su kanalları inşa etmeleri onların hangi ekonomik faaliyetle uğraştıklarına kanıt olarak gösterilebilir? Yazınız.

Kazanım: 5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.

2. Aşağıda verilen öğelerin tarihî nesne doğal güzellik veya tarihî mekân sınıflandırmalarından hangileriyle ilgili olduğunu karşılarına yazınız.

Hititlerden kalma toprak kap:

Perge Antik Kenti:

Abant Gölü:

Kazanım: 5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

3. Kültürün en önemli öğelerinden biri geleneksel yemeklerimizdir. Geleneksel yemekler ülke genelinde farklılıklar göstermektedir. Örneğin balıkçılığın en çok yapıldığı Karadeniz kıyılarında yemek kültürü balık çeşitlerine dayanır. Hamsi tava ve hamsili pilav bunlardan bazılarıdır. Ilıman bir iklime sahip olan ve zeytin üretimi yapılan İzmir, Aydın ve Muğla gibi şehirlerde ise yemek kültürü zeytinyağlı sebze yemeklerine dayanır. Zeytinyağlı fasulye, enginar, börülce bunlardan bazılarıdır.

Bu metne göre Türkiye’de yemek kültürünün yöresel olarak farklılık göstermesinin nedenlerini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.

4. Kültürel öğelere üç örnek yazınız.

Kazanım: 5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.

Gündelik hayatta yerleşmiş kültürel unsurların sürekliliği ve değişimi üzerinde durulur.

5. Eskiden bayramlarda evimize gelen konuklara geleneksel tatlımız olan lokum ve Türk kahvesi ikram edilirken günümüzde daha çok şeker ve çikolata ikram edilmektedir.

Buna göre geçmişten günümüze aynı kalan kültürel unsuru yazınız.

Kazanım: 5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.

Harita çizilirken belirli oranlarda küçültme yapıldığına değinilir. Ölçek türlerine ve hesaplamalarına girilmez. Fiziki haritada yer alan temel unsurlar ve bu unsurların anlamları üzerinde durulur.

6. Türkiye fiziki haritası üzerinde Marmara Denizi çevresi genel olarak yeşil ve tonları ile gösterilirken Türkiye'nin doğusunun kahverengi ve tonları ile gösterilmesinin nedenini yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.

7. Karasal iklimin görüldüğü yerlerde kerpiç evlerin yapılma nedenini açıklayınız.

Kazanım: 5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.

Yaşadığı yer ve çevresinin bitki örtüsü detaya girilmeden ele alınır.

Nüfusun dağılışıma etki eden faktörler üzerinde durulur. İnsanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterilir.

8. Türkiye'deki dağlık ve engebeli alanların nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerini açıklayınız.